

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/176/2024
Identifikačné číslo spisu:	6120286074
Dátum vydania rozhodnutia:	25.09.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Mario Dubaň
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6120286074.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti EOS KSI Slovensko, s. r. o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 35 724 803, zastúpenej advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s. r. o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 53 255 739, proti žalovanému Y. C. N., narodenému XX. Y. XXXX, T., E. XXX/XX, o zaplatenie sumy 140 000 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 16Csp/56/2020, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 23. mája 2024 sp. zn. 7CoCsp/34/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému nepriznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) podľa § 387 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) výrokom I. potvrdil rozsudok Okresného súdu Poprad (ďalej aj „súd prvej inštancie“ resp. „prvoinštančný súd“) z 18. apríla 2023 č. k. 16Csp/56/2020-432, ktorým zamietol žalobu žalobkyne o zaplatenie 140 000 eur spolu s príslušenstvom titulom nevrátenia poskytnutých finančných prostriedkov formou úveru a ktorým priznal žalovanému náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %; výrokom II. žalovanému priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

1.1. V dôvodoch rozhodnutia súd prvej inštancie po právnej stránke aplikoval ustanovenia § 52, § 39, § 565 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) a § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o bankách“). Po vykonanom dokazovaní prvoinštančný súd konštatoval, že právny predchodca žalobkyne spoločnosť Československá obchodná banka, a. s. uzavrela so žalovaným 14. októbra 2014 Zmluvu o poskytnutí úveru reg. č. 349091, predmetom ktorej bolo poskytnutie finančných prostriedkov formou úveru vo výške 295 000 eur. Dňa 14. decembra 2015 bol medzi postupcom a žalovaným uzatvorený Dodatok reg. č. 349091 k Zmluve o poskytnutí úveru, predmetom ktorého bol dohodnutý odklad splátok úveru od 21. decembra 2015 do 20. mája 2016, t. j. o 6 mesiacov. V tomto období žalovaný ako dlžník mal

splácať mesačne len úrok. Išlo o splátky č. 15. - 20. Žalovaný si svoje povinnosti dlžníka nesplnil riadne. Listom, ktorý prevzal žalovaný 15. mája 2017, banka vyzvala žalovaného na úhradu dlhu, upozornila žalovaného na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru ako dôsledok neplnenia zmluvných povinností (§ 53 ods. 9 OZ). Žalovaný napriek výzve dlh neuhradil a zotrval v omeškaní. Listom z 23. augusta 2017 žalobkyňa vyhlásila úver za predčasne splatný, žalovaný bol povinný úver bezodkladne vrátiť, pričom listinu žalovaný prevzal 12. septembra 2017. Súd prvej inštancie vychádzal z toho, že 06. júna 2018 bola uzavretá Zmluva o postúpení pohľadávok č. 21851000217 a Dopĺňujúca zmluva k postúpeniu portfólia pohľadávok č. 21851000217 medzi postupcom Československá obchodná banka, a. s. a žalobkyňou, na základe čoho postúpil postupca na žalobkyňu pohľadávku voči žalovanému. Pohľadávka žalobkyne ku dňu postúpenia predmetnej pohľadávky predstavovala sumu 288 542,95 eura, ktorá pozostávala z istiny vo výške 283 840,63 eura, riadnych úrokov vo výške 2 351,56 eura a úrokov z omeškania vo výške 2 350,76 eura. Žalobkyňa si uplatnila od žalovaného len časť dlžnej sumy, ktorá predstavuje časť istiny pohľadávky vo výške 140 000 eur. Čo sa týka námietky premlčania vznesenej žalovaným, súd prvej inštancie s poukazom na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/132/2021 z 15. decembra 2022 a ustanovenia § 101 OZ, § 565 v spojení s § 53 ods. 9 OZ, uviedol, že premlčacia doba v prejednávanej veci začala plynúť od 21. augusta 2017 a uplynula 21. augusta 2020. Žaloba bola súdu doručená 21. apríla 2020, teda včas.

1.2. Súd prvej inštancie však dospel k záveru o nepreukázaní splnenia podmienky žalobkyňou podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách. Aj keď úver, ktorý bol žalovanému poskytnutý nemá charakter spotrebiteľského úveru podľa § 1 ods. 3 písm. c), d) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, vzťah medzi žalobkyňou, resp. jej právnym predchodcom a žalovaným má spotrebiteľský charakter podľa § 52 OZ a nasl. Dôvodil, že pre platné postúpenie pohľadávky banky (ČSOB, a. s.) platia špeciálne ustanovenia o postúpení takejto pohľadávky vo forme peňažného záväzku dlžníka, ktoré musia byť splnené pre platné postúpenie pohľadávky, či na banku alebo nebankový subjekt, t. j. na osobu, ktorá nie je bankou ako v prejednávanej veci. Otázka posúdenia splnenia uvedených podmienok má vplyv na platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky (§ 39 OZ) a na vecnú legitimáciu takéhoto subjektu a doplnil, že pri postúpení pohľadávky podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách môže byť banková pohľadávka postúpená ak je splatná. V spotrebiteľských sporoch podľa § 53 ods. 9 OZ je podmienkou zosplatnenia úveru predchádzajúca písomná výzva na úhradu omeškaných splátok. Ako vyplýva zo skutkových zistení, banka uvedené úkony vykonala v súlade so zákonom a doručila ich do dispozičnej sféry žalovaného. Po splnení všeobecných podmienok postúpenia pohľadávky, keďže ide o bankovú pohľadávku, musia byť preukázané aj podmienky osobitné vyplývajúce z § 92 ods. 8 zákona o bankách, a to preukázateľné zaslanie písomnej výzvy banky žalovanému, ktorý bol v omeškaní s úhradou splatného dlhu a dlžníkovu nepretržité omeškanie nie kratšie ako 90 dní. V priebehu konania však podľa názoru súdu prvej inštancie žalobkyňa a ani jej právny predchodca nepreukázali, že bol žalovaný vyzvaný pred postúpením pohľadávky podľa ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách písomne a že sa táto výzva dostala do dispozičnej sféry žalovaného.

1.3. Keďže pri postúpení pohľadávky bola banková pohľadávka postúpená v rozpore so zákonom pre nedodržanie podmienok podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách a žalobkyňa nepreukázala aktívnu vecnú legitimáciu v spore (nie je nositeľom hmotnoprávneho nároku, ktorý si vo veci uplatnila), prvoinštančný súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. Výrok o trovách odôvodnil ustanoveniami § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1, 2 CSP.

2. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie postupom podľa § 387 ako vecne správny potvrdil. V súvislosti s odvolacími námietkami doplnil, že v prejednávanej veci bola postupcom banka, preto sa pri rozhodovaní musela zohľadniť špeciálna regulácia postúpenia pohľadávky obsiahnutá v § 92 ods. 8 zákona o bankách, že, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté

pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu, ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu, vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom. Odvolací súd rozviedol úvahu, že v cit. ustanovení zákona o bankách ako špeciálny právny predpis upravoval osobitný postup pri postúpení pohľadávky inej osobe a to aj osobe, ktorá nie je bankou. Zákonnými podmienkami pre takéto postúpenie boli existencia splatnej pohľadávky, písomná výzva k zaplateniu a dlžníkove omeškanie so splnením trvajúce nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní.

2.1. Odvolací súd ďalej zdôraznil, že čo sa týka podmienky písomnej výzvy, pre jej splnenie bolo nevyhnutné, aby sa písomná výzva dostala do dispozičnej sféry dlžníka. Nestačilo len písomne výzvu vyhotoviť, ale ju aj odoslať a doručiť dlžníkovi. V prejednávanej veci žalobkyňa, rovnako ako jej právny predchodca, ani len netvrdili, žeby okrem výzvy z 24. apríla 2017 (č. I. 27 spisu) a oznámenia o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru z 23. augusta 2017 (č. I. 26 spisu) vyhotovili aj výzvu vyžadovanú ustanovením § 92 ods. 8 zákona o bankách. Argumentáciu žalobkyne s poukazom na výzvu z 24. apríla 2017 a oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru z 23. augusta 2017 odvolací súd ponechal bez povšimnutia, nakoľko výzva a vyhlásenie súviseli s predčasným zosplatením celého dlhu, pri ktorom sa zohľadnilo špeciálne ustanovenie k § 565 OZ, ktorým je ustanovenie § 53 ods. 9 OZ upravujúce osobitné podmienky pre možnosť veriteľa zosplatiť celý dlh. V zmysle ustanovenia § 53 ods. 9 OZ, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najneskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. K uzatvoreniu Zmluvy o postúpení pohľadávok zo 06. júna 2018 došlo po viac ako 9 mesiacoch od zosplatenia úveru a teda v čase zosplatenia úveru právny predchodca žalobkyne ešte nemohol vedieť, či, kedy a komu postúpi pohľadávku uplatňovanú v tomto konaní. Ak sa neskôr rozhodol postúpiť uplatňovanú pohľadávku na žalobkyňu, tak pri postúpení pohľadávky, vzhľadom na to, že postupcom bola banka, sa musela zohľadniť špeciálna úprava postúpenia pohľadávky obsiahnutá v zákone o bankách, argumentoval odvolací súd a uzavrel, že výzva z 24. apríla 2017, ale ani oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru z 23. augusta 2017 nemajú charakter výzvy predpokladanej v ustanovení § 92 ods. 8 zákona o bankách.

2.2. Odvolací súd ďalej zhodnotil, v čom spočíva postúpenie pohľadávky; že do existujúceho záväzku namiesto doterajšieho veriteľa vstúpi nový veriteľ, čiže dochádza k zmene v osobe veriteľa. Následky postúpenia sa predovšetkým prejavia v právnom postavení postupcu, ktorý stráca postúpenú pohľadávku so všetkým príslušenstvom i právami s ňou spojenými. Postupník sa na základe postúpenia pohľadávky stane veriteľom namiesto postupcu a pohľadávku nadobudne so všetkými právami, ktoré sú s ňou spojené. Osobitné predpisy môžu upravovať postúpenie pohľadávok v špecifických prípadoch odlišne, resp. môžu upravovať osobitné podmienky, ktorých splnenie je na platné postúpenie potrebné. Odvolací súd ďalej akcentoval, že v zmysle dôvodovej správy k zákonu o bankách mal zákonodarcu úpravou obsiahnutou v ustanovení § 92 ods. 8 zákona o bankách na mysli oprávnenie banky postúpiť časť peňažného záväzku, s ktorým je dlžník po stanovenú dobu napriek písomnej výzve banky v omeškaní. Uvedené ustanovenie malo banku motivovať k tomu, aby podnikla určité kroky smerujúce k ukončeniu záväzkového vzťahu pri dlhodobom nesplácaní úveru dlžníkom a nemala by len počas celého trvania zmluvy každý mesiac pripisovať na účet dlžníka úroky, poplatky, úroky z omeškania a rôzne iné sankcie, aby sa dlh neustále zvyšoval. Takéto správanie banky nesplňa požiadavku prístupu s odbornou starostlivosťou, ako to vyplýva zo zákona o ochrane spotrebiteľa. Nie je v záujme spotrebiteľa, aby po uzavretí úverovej zmluvy s bankou, táto kedykoľvek počas trvania záväzkového vzťahu postupovala

pohľadávku voči spotrebiteľovi tretej osobe, ktorá napr. nepodlieha dozoru a dohľadu Národnej banky Slovenska. Takéto konanie banky by sa priečilo účelu a zmyslu zákona o bankách, keďže poskytovanie úverov a ich správa je špecifickou, osobitne právnym predpisom upravenou činnosťou.

2.3. Odvolací súd zadefinoval základný právny problém, ktorou je to otázka platnosti, či neplatnosti právneho úkonu postúpenia pohľadávky podľa ustanovenia § 39 OZ. Teda, či podmienky pre postúpenie pohľadávky banky bez súhlasu žalovaného na tretiu osobu, ktorá nie je bankou podľa ustanovenia § 92 ods. 8 veta prvá zákona o bankách musia byť splnené, aby došlo k platnému postúpeniu pohľadávky banky voči žalovanému na žalobkyňu zmluvou o postúpení pohľadávok, alebo v prípade ich nedodržania prichádza sankcia v podobe absolútnej neplatnosti právneho úkonu postúpenia. Za rozhodujúcu okolnosť považoval, že ide o spotrebiteľský spor vyplývajúci z pohľadávky banky zo spotrebiteľského úveru. Ďalšími zo zákona o bankách vyplývajúcimi podmienkami, sú preukázateľné zaslanie písomnej výzvy banky dlžníkovi (v omeškaní) a následné dlžníkov nepretržité omeškanie dlhšie ako 90 dní. Ide o zákonné špeciálne podmienky, ktoré musia byť splnené v prípade postúpenia, čo i len časti pohľadávky banky na tretiu (nebankovú) osobu, nakoľko zákon o bankách je špeciálnym predpisom vo vzťahu k Občianskemu zákonníku.

2.4. Vychádzajúc zo znenia § 525 ods. 2 OZ mal odvolací súd za to, že nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo zákonu alebo dohode s dlžníkom. Za nesplnenia podmienok podľa ustanovenia § 92 ods. 8 veta prvá zákona o bankách, by pri postúpení bankovej pohľadávky na nebankový subjekt išlo o postúpenie v rozpore so zákonom, a to zákonom o bankách, kedy je postúpenie pohľadávky v zmysle ustanovenia § 525 ods. 2 OZ vylúčené; ide o neplatný právny úkon v zmysle ustanovenia § 39 OZ, konštatoval odvolací súd. Zároveň podčiarkol, že ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách neupravuje len ochranu bankového tajomstva, ale tiež práva klienta v súvislosti s postúpením pohľadávky. Postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s týmto ustanovením, je neplatný právny úkon a odkázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/147/2017 publikovaný v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako R 60/2018. Odvolací súd potom založil svoje rozhodnutie na konštatovaní, že na žalobkyňu nebola platne postúpená pohľadávka uplatňovaná v konaní a súd prvej inštancie postupoval správne, ak žalobu z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne zamietol. O trovách odvolacieho konania rozhodol v súlade s ustanovením § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP podľa procesného výsledku konania.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodňovala z ustanovení § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP.

3.1. Žalobkyňa námietkami o porušení práva na spravodlivý proces [§ 420 písm. f) CSP] atakovala odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý neposkytol odpoveď na rozhodujúce právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s jej nárokom, ktoré namietala v odvolaní, v dôsledku čoho je odôvodnenie jeho rozhodnutia nepreskúmateľné. Z odôvodnenia nie je možné zistiť, ako sa odvolací súd vysporiadal s jej námietkou uvedenou v podanom odvolaní, že ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách neupravuje osobitnú formu či obsahové náležitosti výzvy a rovnako neuviedol, čo má spĺňať kvalifikovaná výzva podľa ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách. Za vadu zmätočnosti dovolateľka označila aj to, že odvolací súd napadnutým rozhodnutím porušil princíp právnej istoty podľa článku 2 CSP bez náležitého odôvodnenia odklonu; z obsahu dovolania (aplikujúc § 124 ods. 1 CSP) vyplynuli aj námietky súvisiace s arbitrárnosťou napadnutého rozhodnutia, nakoľko nad rámec zákona vyžaduje neurčité a nešpecifikované a pre strany sporu neznáme požiadavky v rozpore so znením ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách.

3.2. Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 CSP záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu - a to v otázke výkladu § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, či „podanie, ktorým sa vyhlasuje okamžitá splatnosť úveru a ktoré zároveň obsahuje výzvu banky voči svojmu klientovi na úhradu omeškaného dlhu, možno považovať za výzvu podľa cit. ustanovenia.“ Právny záver, že podanie, ktorým sa vyhlásila

mimoriadna splatnosť pohľadávky môže byť kvalifikovanou výzvou aj podľa ustanovenia § 92 ods. 8 cit. zákona o bankách, resp. že toto ustanovenie nevyžaduje samostatnú a výlučnú formu písomnej výzvy ani žiadne osobitné náležitosti výzvy, výslovne uzavrel najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 9Cdo/165/2022, v ktorom odkázal na totožné závery aj v rozhodnutí najvyššieho súdu so sp. zn. 7Cdo/191/2021 z 30. júna 2022, od ktorých nie je dôvod sa odchýliť. Z bližšie citovaných záverov rôznych senátov dovolacieho súdu (ale aj rozhodnutí krajských súdov) má vyplývať, že výzvou podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách môže byť aj výzva pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti podľa § 53 ods. 9 OZ, ale aj výzva o vyhlásení predčasnej splatnosti. S poukazom na uvedené rozsudok odvolacieho súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, pokiaľ ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách vyložil spôsobom, že k výzve banky vyžadoval osobitné a nešpecifikované podmienky, ktoré však z tohto zákonného ustanovenia nevyplývajú (v dôsledku toho nepovažoval výzvy z 24. apríla 2017 a z 23. augusta 2017 za výzvu podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách). Žalobkyňa dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP uviedla výlučne z opatrnosti, pokiaľ by dovolací súd nemal za to, že ide o ustálenú rozhodovaciu prax, ale že ide o otázku, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne; rozdielna rozhodovacia prax najvyššieho súdu pritom nie je v súlade s princípom právnej istoty, tak ako je zakotvený v čl. 2 ods. 3 CSP. Dovolateľka trvala na tom, že ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách pojednáva o akejkolvek písomnej výzve banky, bez osobitných náležitostí, pričom k interpretačným odlišnostiam tohto ustanovenia dochádza len cez spotrebiteľský charakter sporu, čo je v rozpore s úmyslom zákonodarcu; z týchto dôvodov žiadala rozsudky súdov nižších inštancií zrušiť a vec vrátiť prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie.

4. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu označil rozhodnutia súdov nižších inštancií za vecne správne a dodal, že žalobkyňa neuviedla žiadne nové skutočnosti, ktorými by osvedčila svoj nárok.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť, pretože nie je prípustné.

6. Právo na prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútne. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a tejto jeho mimoriadnej povahe zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, prísne regulovanej Civilným sporovým poriadkom. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa, pričom prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

7. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v

nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

12. V hierarchii postupu dovolacieho prieskumu platí, že dovolací súd najprv skúma prípustnosť dovolania z dôvodu zmätočnosti a až ak namietaný dôvod podľa § 420 CSP preukázaný nie je, pristúpi subsidiárne k prieskumu dovolacieho dôvodu spočívajúceho v správnosti právneho posúdenia veci (§ 421 CSP).

13. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

14. So zreteľom na uvedené dovolací súd pristúpil k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľky, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jej práva na spravodlivý proces. V danom prípade však obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

15. Napadnuté rozhodnutie nemožno považovať za nepreskúmateľné či nedostatočne odôvodnené. Odôvodnenie rozsudku zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené, aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť; treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu.

15.1. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu je zrejmé, na základe čoho dospel k záveru, že ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách predpokladá pre platné postúpenie pohľadávky banky na iný subjekt osobitnú výzvu banky klientovi, že je v omeškaní so splatením čo i len časti svojho peňažného

záväzku, pričom touto výzvou nie je (nemôže byť) výzva banky podľa ustanovenia § 53 ods. 9 OZ ani oznámenie o vyhlásení úveru za predčasne splatný a že postúpenie pohľadávky banky (právneho predchodcu žalobkyne) na žalobkyňu je v zmysle ustanovenia § 39 OZ absolútne neplatným právnym úkonom pre rozpor so zákonom, dôsledkom čoho bola skutočnosť, že žalobkyňa nesvedčala v spore aktívna vecná legitímácia.

15.2. Odvolací súd okrem toho ozrejmil aj podmienku písomnej výzvy, že pre jej splnenie bolo nevyhnutné, aby sa písomná výzva dostala do dispozičnej sféry dlžníka, ale v prejednávanej veci žalobkyňa rovnako ako jej právny predchodca ani len netvrdili, aby okrem výzvy z 24. apríla 2017 (č. I. 27 spisu) a oznámenia o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru z 23. augusta 2017 (č. I. 26 spisu) vyhotovili aj výzvu podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách. Argumentáciu žalobkyne s poukazom na výzvu z 24. apríla 2017 a oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru z 23. augusta 2017 odvolací súd neuznal, nakoľko výzva a vyhlásenie súviseli s predčasným zosplatnením celého dlhu, pri ktorom sa zohľadnilo špeciálne ustanovenie k § 565 OZ, ktorým je § 53 ods. 9 OZ upravujúci osobitné podmienky pre možnosť veriteľa zosplatniť celý dlh. Legitímnou úvahou, že k uzatvoreniu Zmluvy o postúpení pohľadávok zo 06. júna 2018 došlo po viac ako 9 mesiacoch od zosplatnenia úveru, akcentoval, že v čase zosplatnenia úveru právny predchodca žalobkyne preto ešte nemohol vedieť, či, kedy a komu postúpi pohľadávku uplatňovanú v tomto konaní. Ak sa neskôr rozhodol postúpiť uplatňovanú pohľadávku na žalobkyňu, tak pri postúpení pohľadávky, vzhľadom na to, že postupom bola banka, mal zohľadniť špeciálnu úpravu postúpenia pohľadávky obsiahnutú v zákone o bankách.

15.3. Námietky žalobkyne o arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia založené na argumente, že súdy nad rámec zákona vyžadovali neurčité a nešpecifikované požiadavky v rozpore so znením ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách, sa v kontexte najnovšej judikatúry dovolacieho súdu (sp. zn. IVCdo/4/2025), o ktorej bude ešte reč, javia z dôvodu právnej neutržateľnosti ako neakceptovateľné resp. neopodstatnené.

15.4. Na uvedenom základe dovolací súd nezistil také nedostatky v postupe dovolacieho súdu, ktoré by odôvodňovali arbitrárnosť, resp. nepreskúmateľnosť jeho záverov. Z napadnutého rozhodnutia dovolacieho súdu nevyplýva jednostrannosť, ktorá by zakladala svojvôľu alebo znamenala aplikáciu príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov popierajúcu ich účel, podstatu a zmysel. Odôvodnenie napadnutého uznesenia dalo jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na to, akými úvahami sa riadil odvolací súd pri prijímaní záveru o potrebe zamietnutia žaloby pre nedostatok aktívnej legitímácie žalobkyne. Za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom.

16. Samotná skutočnosť, že dovolateľka so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia dovolacieho súdu nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

17. Za vadu zmätočnosti dovolateľka označila aj to, že odvolací súd napadnutým rozhodnutím porušil princíp právnej istoty podľa článku 2 CSP bez náležitého odôvodnenia odklonu. Podľa článku 2 ods. 1 až 3 CSP ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. Ak sa spor na základe prihliadnutia na prípadné

skutkové a právne osobitosti prípadu rozhodne inak, každý má právo na dôkladné a presvedčivé odôvodnenie tohto odklonu.

18. V danom prípade je z odôvodnenia rozhodnutí súdov nižších inštancií zrejmé, že pri formulovaní svojich záverov (implicitne) vychádzali z právneho názoru vysloveného najvyšším súdom v rozsudku z 31. marca 2022 sp. zn. 2Cdo/266/2020, podľa ktorého „...obsah ustanovenia § 92 ods. 8 veta prvá zákona o bankách predpokladá výlučnú a samostatnú písomnú výzvu banky, že je klient v omeškaní so splnením čo i len časti svojho záväzku. Skrz spotrebiteľského charakteru dojednanej zmluvy o úvere nemožno prisvedčiť oznámeniu o mimoriadnej splatnosti úveru aj charakter výzvy v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách...“ (obdobne tiež v uznesení z 27. októbra 2022 sp. zn. 4Cdo/75/2020), majú za to, že ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách predpokladá pre platné postúpenie pohľadávky banky na iný subjekt osobitnú výzvu banky klientovi, že je v omeškaní so splatením čo i len časti svojho peňažného záväzku.

19. Poznajúc vlastnú rozhodovaciu činnosť najvyšší súd konštatuje, že do prijatia uvedených rozhodnutí a vyhlásenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu (23. mája 2024) neexistovalo rozhodnutie najvyššieho súdu, ktoré by sa výslovne (a nie iba okrajovo) v spore nastolenou problematikou zaoberalo, takže v žiadnom prípade nemožno dospieť k záveru, že by odvolací súd rozhodol v spore v rozpore s ustálenou súdnou praxou, práve naopak, čo dokazuje ďalšia rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

20. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP v posudzovanom prípade nezistil, a preto je dovolanie v tejto časti procesne neprípustné.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP

21. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP má určujúci význam vymedzenie „právnej“ otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne, lebo pri jej riešení ešte nedošlo k ustáleniu rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, alebo jeho jednotlivé senáty naďalej zastávajú odlišné (rozdielne) právne názory, čo sa prejavuje v ich rozdielnom rozhodovaní.

22. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnú, ako aj o otázku procesnoprávnú (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Na to, aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti (vecnej prejednávateľnosti) dovolania, zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP.

23. Dovolateľka v preskúmvanej veci k dôvodnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. c) CSP namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu v danom spore záviselo od vyriešenia právnej otázky výkladu § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, či „podanie, ktorým sa vyhlasuje okamžitá splatnosť úveru a ktoré zároveň obsahuje výzvu banky voči svojmu klientovi na úhradu omeškaného dlhu, možno považovať za výzvu podľa cit. ustanovenia.“ Táto otázka je v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu rozhodovaná rozdielne (sp. zn. 9Cdo/165/2022, 7Cdo/191/2021, 2Cdo/266/2020).

24. Vychádzajúc z dovolateľkou formulovanej právnej otázky (a poznajúc vlastnú rozhodovaciu činnosť) dospel dovolací súd k záveru, že ide o právnu otázku, ktorá bola rozhodujúca pre právne posúdenie sporu odvolacím súdom a ktorá zároveň v čase podania dovolania nebola dovolacím súdom definitívne vyriešená a pokiaľ sa k nej dovolací súd aj nemeritórne vyjadroval, nebol zjednotený na podstate jej právneho posúdenia (viď rozhodnutia z 31. marca 2022 sp. zn. 2Cdo/266/2020 a sp. zn. 4Cdo/75/2020 z 27. októbra 2022 verzus rozhodnutia z 27. septembra 2023 sp. zn. 9Cdo/165/2022, sp. zn. 8Cdo/139/2020 z 29. marca 2022, sp. zn. 7Cdo/191/2021 z 30. júna 2022 a sp. zn. 1Cdo/4/2020 z 25.

mája 2022).

25. Poznajúc vlastnú rozhodovaciu činnosť dovolací súd konštatuje, že medzičasom Veľký senát občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu v rozhodnutí z 30. júla 2025 sp. zn. 1VCdo/4/2025, po rozbere relevantných právnych ustanovení, a to § 53 ods. 9, § 565 Občianskeho zákonníka, § 92 ods. 8 zákona o bankách, § 17 ods. 1. písm. a) a b) zákona o spotrebiteľských úveroch, pri posudzovaní obdobne formulovanej otázky ako v preskúmvanej veci dospel k záveru, že „ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách predpokladá pre platné postúpenie pohľadávky banky na iný subjekt osobitnú výzvu banky klientovi, že je v omeškaní so splatením čo i len časti svojho peňažného záväzku, pričom touto výzvou nie je (nemôže byť) výzva banky podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ani oznámenie o vyhlásení úveru za predčasne splatný“.

26. Posudzujúc právne účinky dovolania podľa stavu v čase jeho podania dovolací súd konštatuje, že žalobkyňou nastolená otázka už bola veľkým senátom najvyššieho súdu vyriešená, pričom právny názor vyjadrený veľkým senátom je pre senáty najvyššieho súdu záväzný (§ 48 ods. 3 veta prvá CSP). K retrospektívnym účinkom judikatúry dovolací súd vyjadruje vo svojich rozhodnutiach (sp. zn. 8MCdo/4/2014, 3Cdo/223/2016, 3Cdo/198/2017, 9Cdo/67/2020, 7Cdo/20/2021) priebežne stabilný názor, že pokiaľ dôjde k zmene judikatúry bez zmeny právnej normy, nejde o zmenu právneho pravidla; ide o tú istú normu a iba je nanovo vyjadrený jej obsah. Z toho vyplýva, že účinky zmeny judikatúry nemožno obmedziť len do budúcnosti, ale nový právny názor je potrebné aplikovať aj na všetky už prebiehajúce konania. Vychádza sa z prevažujúceho prístupu, že súd právo netvorí, ale iba nachádza.

27. So zreteľom na doposiaľ uvedené dovolací súd dospel k záveru, že v danom prípade pri riešení dovolateľkou nastolenej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu nedošlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci resp. odklonu od rozhodovacej praxe najvyššieho súdu. Z uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie žalobkyne, ktorým namietala nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

28. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta CSP).

29. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.